

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

ความพอใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร
กรณีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น

สุพนิดา จีวดี และ รวิศสาข์ สุชาโต

ARE Working Paper No. 2558/3

(March 2015)

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Agricultural and Resource Economics
Faculty of Economics, Kasetsart University

Agricultural and Resource Economics
Working Paper

ความพอใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร

กรณีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น*

FARMERS' SATISFACTION TOWARDS MAJOR CROP RICE INSURANCE

CHARACTERISTICS: THE CASE OF KHON KAEN FARMERS

สุพนิดา จีวดี** และ รวิσταข์ สุชาโต***

Supanida Ngiwdee and Ravissa Suchato

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยบางส่วนจากโครงการบัณฑิตศึกษา ภาคพิเศษ ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Agricultural and Resource Economics (ARE) Working Paper is a peer-review work. It is aimed at disseminating academic writing of the staff members and students of the Department Agricultural and Resource Economics in the fields of agricultural economics, agribusiness, and natural resource and environmental economics.

Copyright © 2015 by the Department of Agricultural and Resource Economics, and the author(s).

All rights reserved. No part of this *ARE Working Paper* may be used or reproduced in any manner without the written permission of the Department of Agricultural and Resource Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University, except in the case of quotations embodied in articles and reviews.

Department of Agricultural and Resource Economics

Faculty of Economics, Kasetsart University

Chatujak, Bangkok, 10900, Thailand

Tel: +66 2942 8649 to 51

Fax: +66 2942 8047

www.agri.eco.ku.ac.th

สุพนิดา งามดี และรวิศา สุชาโต. 2558. ความพอใจต่อลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร: กรณีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น. *ARE Working Paper No. 2558/3* (มีนาคม 2558). ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

Supanida Ngiwdee and Ravissa Suchato. 2015. **Farmers' Satisfaction Towards Major Crop Rice**

Insurance Characteristics: The Case of Khon Kaen Farmers. *ARE Working Paper No. 2558/3* (March, 2015). Department of Agricultural and Resource Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University, Bangkok. (in Thai)

The responsibility for the text rests entirely with the author(s). The views expressed are those of the author(s) and not necessarily those of the Department.

ARE Working Paper can be accessed and downloadable at <https://ideas.repec.org/s/kau/wpaper.html>

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่นต่อการทำประกันภัยข้าวนาปี และ 2) วิเคราะห์คุณลักษณะของประกันภัยข้าวนาปีที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 255/56 ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 246 ราย

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรจำนวน 109 ราย ที่เคยซื้อประกันภัยข้าวนาปีมีความพอใจ และให้ความเห็นว่าโครงการประกันภัยข้าวนาปีที่มีอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมในระดับมาก และผลการศึกษาคคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีแบบดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ (Area Yield Index) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ห้อยู่ประกอบพร้อม (Conjoint Analysis) พบว่า คุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุด คือรูปแบบการขายประกันภัยรองลงมาคือ วงเงินชดเชยสูงสุด ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ และคุณลักษณะค่าเบี้ยประกันภัย ตามลำดับ โดยคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีที่เกษตรกรมีความพอใจมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ คือ รูปแบบการขายประกันภัยข้าวนาปีควบคู่กับการการขายปัจจัยการผลิต มีความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ ค่าเบี้ยประกัน 100 บาทต่อไร่ และวงเงินชดเชยสูงสุด 1,700 บาทต่อไร่

คำสำคัญ: ประกันภัยพืชผล ประกันภัยแบบดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ ข้าวนาปี การวิเคราะห์ห้อยู่ประกอบพร้อม

Abstract

The objectives of this research were to 1) study farmers' perceptions on crop insurance of first rice and 2) examine key characteristics of crop insurance as viewed by farmers. A field survey was conducted to interview 246 famers.

The research findings were as follows 1) overall perception of 109 farmers who had purchased the insurance in the past on 17 key characteristics is satisfactory 2) a conjoint analysis exercised on desirable characteristics found that bundling insurance premium with credit is the most preferred option. The second characteristic related to the level of indemnity covered. The last characteristic was the level of premium charged. Among all of the attributes offered, the most preferred option containing attributes consisted of 1) bundling insurance premium with production factor, 2) threshold yield of 276 kilogram per rai; 3) premium payable of 100 Baht; and 4) maximum indemnity of 1,700 Baht per rai.

Keywords: Crop insurance, Area yield index, Major rice, Conjoint analysis

JEL Classification: Q10, Q13, Q18

1. บทนำ

สถานการณ์ภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรง ความผันผวน และมีผลต่อมูลค่าความเสียหายของประเทศมากขึ้นนั้น ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยมากขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น ในปี 2550 มีเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ 7.5 แสนคน แต่ในปี 2554 มีเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติถึง 1.2 ล้านคน โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหายถึง 13 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจประมาณ 5 หมื่นล้านบาท ซึ่งข้าวเป็นพืชที่ได้รับความเสียหายมากที่สุด คือประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่การปลูกข้าวทั้งหมด มีมูลค่าความเสียหายจำนวน 4.3 หมื่นล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2555) และใช้งบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรถึง 3.1 หมื่นล้านบาท ซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มภาระทางการคลัง และกระทบต่อค่าใช้จ่ายสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวอย่างมาก

จังหวัดขอนแก่นเป็นหนึ่งในสิบจังหวัดที่มีการเพาะปลูกข้าวสูงสุดของประเทศ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าภายใน, 2556) ในช่วงปี 2548 – 2553 นั้น อุทกภัย และภัยแล้ง ได้สร้างความเสียหายให้เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด โดยในปี 2553 มีเกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจากอุทกภัยประมาณ 2.9 หมื่นคน ใช้งบประมาณช่วยเหลือเกษตรกร 47.5 ล้านบาท และเกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจากภัยแล้งประมาณ 2.4 หมื่นคน ใช้งบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรถึง 113.6 ล้านบาท (ฝ่ายประสานงานการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556)

แม้ว่าในอดีตจะมีการพัฒนาระบบชลประทาน อ่างเก็บน้ำ และระบบเตือนภัย เพื่อช่วยในการบริหารจัดการความเสี่ยง แต่ก็ยังไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้อย่างทั่วถึง การประกันภัยพืชผลทางการเกษตรจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการจัดการความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยการประกันภัยพืชผลทางการเกษตรสามารถถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังผู้รับประกันตามเงื่อนไขที่มีการตกลงกันไว้ได้

การประกันภัยพืชผลทางการเกษตรมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในแต่ละประเทศมีรูปแบบการประกันภัยพืชผลที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น ประเทศฟิลิปปินส์ มีการประกันต้นทุนการผลิต โดยดูจากแผนการผลิตของเกษตรกร และประกันความคุ้มครองผลการผลิตที่คาดหวังร้อยละ 20 (Philippine Crop Insurance Corporation, 2013) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีทั้งการประกันภัยที่คุ้มครองผลผลิต (Hadson Crop, 2013) และการประกันภัยโดยใช้ดัชนีน้ำฝน (Rain and Hail Insurance Society, 2013) และประเทศอินเดีย มี

การประกันภัยโดยดัชนีภูมิอากาศ (Weather Index) และการประกันภัยโดยใช้ดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ (Area Yield Index) (World Bank, 2011a and World Bank, 2011b)

ในปัจจุบันประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ประกันภัยสำหรับข้าวนาปีอยู่ 2 รูปแบบ คือ การประกันภัยพืชผลจากภัยแล้งโดยใช้ดัชนีน้ำฝนสำหรับการผลิตข้าว โดยผลการดำเนินงานในปี 2555 มีเกษตรกรเอาประกัน 849 ราย และมีวงเงินกู้เอาประกันที่ 10.05 ล้านบาท (ฝ่ายกิจการนโยบายภาครัฐ, 2556) และการประกันภัยข้าวนาปีโดยใช้เกณฑ์การประเมินความเสียหายที่รัฐดำเนินการ โดยผลการดำเนินงานฤดูกาลผลิต 2555 ณ วันที่ 6 พฤษภาคม 2556 พบว่ามีค่าเบี้ยประกันรวม 112.4 ล้านบาท และมีจำนวนพื้นที่เอาประกันภัยเพียง 872,440.50 ไร่ ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 10 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ 8 ล้านไร่ (ฝ่ายกิจการนโยบายภาครัฐ, 2556)

การที่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการประกันภัยข้าวนาปีน้อยกว่าเป้าหมายอาจมีสาเหตุมาจากผลิตภัณฑ์ประกันภัยข้าวนาปีที่มีอยู่ปัจจุบันไม่สอดคล้องกับต้องการของเกษตรกร ดังนั้นการศึกษาถึงคุณลักษณะต่างๆของประกันภัยข้าวนาปีรูปแบบอื่น นั่นคือ ดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ (Area Yield Index) ที่ยังไม่มีการดำเนินการในประเทศไทย จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของเกษตรกรที่มีต่อผลิตภัณฑ์รูปแบบที่ต่างออกไปจากที่มีอยู่ได้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์ประกันภัยข้าวนาปี ที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีในจังหวัดขอนแก่นต่อการทำประกันภัยข้าวนาปี
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของประกันภัยข้าวนาปีดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น

3. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีฤดูกาลผลิต 2555/56 ในจังหวัดขอนแก่น ในพื้นที่สาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีเกษตรกรซื้อประกันภัยข้าวนาปีมากที่สุด 4 สาขา โดยมีผู้ซื้อประกันภัยข้าวนาปีรวม 5,531 คน (กลุ่มงานประกันทางการเกษตร, 2556) โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีทั้งสิ้น 246 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage

sampling) ขั้นตอนที่ 1 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากสาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีเกษตรกรซื้อประกันภัยข้าวนาปีมากที่สุด 4 สาขาในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ สาขาเวียงน้อย สาขาบ้านไผ่ สาขาชนบท และสาขาหนองสองห้อง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอเวียงน้อย อำเภอชนบท อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านแฮด และอำเภอหนองสองห้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาจากตัวอย่างที่จะเก็บทั้งหมด 246 ราย ด้วยวิธีการกำหนดตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยแบ่งจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของเกษตรกรผู้ซื้อประกันภัยข้าวนาปีในแต่ละสาขาที่ได้ทำการคัดเลือกไว้

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการแบ่งกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งออกตามสาขา อำเภอ และตำบล และขั้นตอนที่ 4 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2555/56 ในแต่ละตำบลที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ แล้วทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์เกษตรกร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นการหาค่าสถิติเชิงพรรณนาที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อบรรยายถึงสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของครัวเรือน ข้อมูลการปลูกข้าว ข้อมูลภัยธรรมชาติ ข้อมูลการทำประกันภัยข้าวนาปี การตัดสินใจซื้อประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันภัยข้าวนาปีดัชนีผลิตแบบเขตพื้นที่ โดยวิเคราะห์ด้วยการนำค่าสถิติเบื้องต้นร้อยละ และการใช้ค่าเฉลี่ยมาทำการประมวลผลข้อมูล และการวัดค่าตามมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อวัดระดับความเหมาะสมของโครงการประกันภัยข้าวนาปีในปัจจุบัน โดยเป็นการให้คะแนนจากความคิดเห็น หรือความพึงพอใจ จากนั้นจะทำการรวมคะแนนของแต่ละปัจจัย และนำมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบระดับความเหมาะสม

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการศึกษาค่าความพอใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วม (Conjoint Analysis) เพื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อคุณลักษณะหรือค่าอรรถประโยชน์ และน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะต่างๆ โดยกำหนดให้ข้อมูลคุณลักษณะที่ใช้มีรายละเอียดดังตารางที่ 1 ซึ่งความพอใจที่เกษตรกรได้รับ (U) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ประกันภัยข้าวนาปี ดังสมการที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะ และระดับของคุณลักษณะของประกันภัยข้าวนาปี ที่ใช้เพื่อกำหนดชุดคุณลักษณะในการวิจัย

คุณลักษณะ	ระดับภายใต้คุณลักษณะ
รูปแบบการการขายประกันภัย	1. สินเชื่อ (วงเงินกู้) + ประกันภัยข้าวนาปี 2. ปักจ้ยการผลิต (ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์) + ประกันภัยข้าวนาปี 3. ประกันชีวิต + ประกันภัยข้าวนาปี 4. ประกันภัยข้าวนาปี (ขายแบบเดี่ยว)
ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ	1. ผลผลิตขั้นต่ำของพื้นที่ 242 กิโลกรัม/ไร่ 2. ผลผลิตขั้นต่ำของพื้นที่ 276 กิโลกรัม/ไร่
วงเงินชดเชยสูงสุด	1. 1200 บาท/ไร่ 2. 1500 บาท/ไร่ 3. 1700 บาท/ไร่
ค่าเบี้ยประกัน	1. 70 บาท/ไร่ 2. 88 บาท/ไร่ 3. 100 บาท/ไร่

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรม

$$U_i = \alpha_0 + \sum_{j=1}^n \beta_j X_{ijk} + \mu_i \quad (1)$$

โดยที่ U_i คือ ค่าความพึงพอใจที่ผู้บริโภคให้ในการ์ดที่ I

α_0 คือ ค่าคงที่

β_j คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณค่าอรรถประโยชน์ (Part-worth Utility) จากคุณลักษณะต่างๆของประกันภัยข้าวนาปี

X_{ijk} คือ ตัวแปรแสดงคุณลักษณะของประกันภัยข้าวนาปีที่ j ณ ระดับที่ i

โดยให้ เป็น 1 ถ้าเป็นคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีที่ j ในระดับที่ k

เป็น 0 ถ้าเป็นคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีอื่นๆ

μ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

โดยเกษตรกรจะตัดสินใจเลือกทางเลือกหรือผลิตภัณฑ์ประกันภัยข้าวนาปีที่ทำให้เกษตรกรได้รับ
อรรถประโยชน์สูงสุด ดังสมการที่ 2

$$V_i > V_j \quad (2)$$

โดยที่ V_i คือ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมในส่วนที่สามารถกำหนดได้ชัดเจน

จากทางเลือก i

V_j คือ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมในส่วนที่สามารถกำหนดได้ชัดเจน

จากทางเลือก j

จากการคำนวณชุดคุณลักษณะที่เป็นไปได้ในการวิจัยทั้งหมด (Full Factorial) ด้วยการนำจำนวน
ระดับคุณลักษณะภายใต้แต่ละคุณลักษณะมาคูณกัน คือ $4 \times 2 \times 3 \times 3$ ทำให้ได้จำนวนชุดคุณลักษณะที่เป็นไป
ได้ในการศึกษาทั้งหมด 72 ชุด ซึ่งจำนวนชุดคุณลักษณะที่ได้นี้มากเกินไปที่จะนำไปใช้ทำการศึกษา ดังนั้น
จึงใช้เทคนิค Orthogonal Design เพื่อให้ได้จำนวนชุดคุณลักษณะขั้นต่ำที่สามารถใช้ในการวิจัย จากคำนวณ
จะได้ชุดคุณลักษณะขั้นต่ำจำนวน 9 ชุด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำหนดชุดคุณลักษณะที่เป็นไปได้ และ
สมเหตุสมผลทั้งหมดที่ 12 ชุด ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ชุดคุณลักษณะทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา จากการออกแบบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ด้วยวิธี Orthogonal Design

ชุดคุณลักษณะ	รูปแบบการขายประกันภัย	ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ	ค่าเบี้ยประกันภัย	วงเงินชดเชยสูงสุด
1	สินเชื่อ (วงเงินกู้) + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	70 บาท	1200 บาท
2	สินเชื่อ (วงเงินกู้) + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	70 บาท	1500 บาท
3	สินเชื่อ (วงเงินกู้) + ประกันภัยข้าวนาปี	276 กิโลกรัม/ไร่	88 บาท	1700 บาท
4	ปัจจัยการผลิต + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	88 บาท	1200 บาท
5	ปัจจัยการผลิต + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	100 บาท	1500 บาท
6	ปัจจัยการผลิต + ประกันภัยข้าวนาปี	276 กิโลกรัม/ไร่	100 บาท	1700 บาท
7	ประกันชีวิต + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	88 บาท	1200 บาท
8	ประกันชีวิต + ประกันภัยข้าวนาปี	242 กิโลกรัม/ไร่	100 บาท	1500 บาท
9	ประกันชีวิต + ประกันภัยข้าวนาปี	276 กิโลกรัม/ไร่	100 บาท	1700 บาท
10	ประกันภัยข้าวนาปี (ขายเดี่ยว)	276 กิโลกรัม/ไร่	70 บาท	1200 บาท
11	ประกันภัยข้าวนาปี (ขายเดี่ยว)	276 กิโลกรัม/ไร่	70 บาท	1500 บาท
12	ประกันภัยข้าวนาปี (ขายเดี่ยว)	276 กิโลกรัม/ไร่	88 บาท	1700 บาท

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครัวเรือนเกษตรกร

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างทั้ง 246 ราย พบว่า เกษตรกรตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 79.3 เป็นเพศหญิงร้อยละ 20.7 ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 38.2 มีอายุในช่วง 51-60 ปี และร้อยละ 79.3 ของเกษตรกรตัวอย่างจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ป.6) หรือต่ำกว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน โดยมีสมาชิกอยู่ในวัยที่ทำงานแล้วเฉลี่ย 3 คนต่อครัวเรือน มีสมาชิกที่ไม่ได้อยู่ในวัยที่สามารถทำงานได้เฉลี่ย 1 คนต่อครัวเรือน และมีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีส่วนใหญ่ที่ 50,001-100,000 บาท

5.2 การปลูกข้าวของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

เกษตรกรมีพื้นที่การเพาะปลูกข้าวเฉลี่ย 18.4 ไร่ต่อครัวเรือน โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่การเพาะปลูกข้าวสำหรับการบริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 7.1 ไร่ต่อครัวเรือน และเพื่อการจำหน่ายเฉลี่ย 12.3 ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่หรือร้อยละ 93.1 เป็นเจ้าของที่ดิน โดยมีสัดส่วนในการปลูกข้าวประเภทต่างๆ ดังนี้ การเพาะปลูกข้าวเหนียวอย่างเดียว ร้อยละ 25.7 การเพาะปลูกข้าวหอมมะลิต่างเดียว ร้อยละ 20.5 การเพาะปลูกข้าวขาวอย่างเดียว ร้อยละ 25.0 และการเพาะปลูกข้าวแบบผสม ร้อยละ 28.8 สำหรับต้นทุนผันแปรในการปลูกข้าวเหนียวของเกษตรกรตัวอย่างโดยเฉลี่ยที่ 2,247 บาทต่อไร่ ปลูกข้าวหอมมะลิเฉลี่ย 2,350 บาทต่อไร่ ปลูกข้าวขาวเฉลี่ย 2,544 บาทต่อไร่ และปลูกข้าวประเภทอื่นๆเฉลี่ยที่ 2,643 บาทต่อไร่

5.3 ลักษณะภัยธรรมชาติที่เกษตรกรตัวอย่างประสบ

ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรตัวอย่างประสบในการทำเกษตรกรรมมากที่สุด ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คือ ภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.6 ของเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบภัย โดยส่วนมากหรือร้อยละ 82.9 ของผู้ประสบภัยจะประสบปัญหาภัยแล้งปีละครั้ง และส่วนใหญ่จะได้รับความเสียหายถึงร้อยละ 61-75 ของพื้นที่ถือครอง ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรตัวอย่างประสบรองลงมาคือ โรคระบาดและศัตรูพืช อุทกภัย อากาศหนาวหรือน้ำค้างแข็ง และอันดับสุดท้าย คือ อัคคีภัย

สำหรับแนวโน้มการเกิดภัยธรรมชาติที่เกษตรกรคาดว่าจะประสบมากที่สุดในอีก 1-5 ปี คือ ภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ซึ่งมีเกษตรกรถึงร้อยละ 65.0 ที่คาดว่าจะประสบ โดยส่วนมากของเกษตรกรที่คาดว่าจะประสบภัยหรือร้อยละ 86.9 คาดว่าจะประสบภัยปีละครั้ง และส่วนใหญ่คาดว่าจะได้รับความเสียหายถึงหนึ่งหรือ

ร้อยละ 41-60 ของพื้นที่ถือครอง ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรคาดว่าจะประสบลงมา คือ อุทกภัย โรคระบาด และศัตรูพืช และอันดับสุดท้าย คือ อัคคีภัย

ในส่วนของการเตรียมการป้องกันภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นกับผลผลิตทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรตัวอย่างร้อยละ 93.5 ไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันภัยธรรมชาติเลย ร้อยละ 6.1 มีการป้องกัน และ ร้อยละ 0.4 เล็กที่จะไม่ทำการเกษตร เมื่อทราบว่าจะมีภัยธรรมชาติ แล้วไปทำอย่างอื่นแทน ซึ่งเกษตรกร กลุ่มที่มีการเตรียมการป้องกัน มีวิธีการป้องกัน ดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 40 ซื้อประกันภัยข้าว นาปี ร้อยละ 27 ศึกษาน้ำแมลง เพื่อป้องกัน โรคระบาดและศัตรูพืช และขุดสระน้ำ เพื่อลดผลกระทบจากภัย แล้งหรือฝนทิ้งช่วง และร้อยละ 6 ทำความสะอาดรอบแปลงนา เพื่อป้องกัน โรคระบาดและศัตรูพืช

5.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรตัวอย่างผู้ที่เคยซื้อประกันภัยข้าวนาปีที่มีต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี

ข้อมูลจากความคิดเห็นของเกษตรกรตัวอย่างที่เคยซื้อประกันภัยข้าวนาปี จำนวน 109 ราย ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 44.3 ของเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อ โครงการประกันภัยข้าวนาปีในแง่มุม ต่างๆ ของเกษตรกรนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีความเหมาะสมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) ช่องทางการซื้อขายประกันภัยข้าวนาปีในปัจจุบันที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 2) อัตราเบี้ยประกันในปัจจุบัน ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และ 3) การประกันภัยข้าวนาปีเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดความเสี่ยงที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

สำหรับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุดในด้านผลิตภัณฑ์ คือ ความเหมาะสมของ กระบวนการประเมินความเสียหาย ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และความเหมาะสมของค่าสินไหมทดแทน ที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ในส่วนของด้านการบริการ การเข้าร่วมงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกันภัยพืชผล มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุดที่ 3.46

การที่ความคิดเห็นของเกษตรกรให้ข้อสรุปตรงกันในทุกเรื่องที่สอบถามความคิดเห็นว่า โครงการ ประกันภัยข้าวนาปีที่มีอยู่นั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่กลับสวนทางกับจำนวนเกษตรกรที่มีการ ซื้อประกันภัยข้าวนาปีลดลง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความคิดเห็นที่เกษตรกรตัวอย่างบอกว่าโครงการ ประกันภัยข้าวนาปีที่มีในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้วเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีอยู่ใน ปัจจุบันนี้น้อยมาก เกษตรกรจึงไม่มีผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพียงพอสำหรับเปรียบเทียบความเหมาะสม

5.5 ความพอใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปี ดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ (Area Yield Index)

การวิเคราะห์ความพอใจของเกษตรกรต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วม จากเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 246 ราย โดยให้เกษตรกรจัดคุณลักษณะที่กำหนด แล้วถามว่า ถ้าเกษตรกรต้องซื้อประกันภัยข้าวนาปีแบบดัชนีเขตผลผลิตพื้นที่ที่เกษตรกรนั้นจะได้รับเงินชดเชยเมื่อผลผลิตเฉลี่ยของทั้งพื้นที่ที่กำหนดไว้ต่ำกว่าระดับผลผลิตที่ทำประกันไว้ ดังนั้นหากผลผลิตของเกษตรกรต่ำกว่าระดับที่ทำประกัน แต่ผลผลิตเฉลี่ยของทั้งพื้นที่สูงกว่าระดับที่ทำประกัน เกษตรกรจะไม่ได้รับเงินชดเชย เกษตรกรจะเลือกผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่มีลักษณะอย่างไร จากนั้นจึงอธิบายชุดคุณลักษณะทั้ง 12 ชุด เพื่อให้เกษตรกรเรียงลำดับชุดลักษณะที่พึงพอใจจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า คุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ คุณลักษณะรูปแบบการขายประกันภัย มีค่าน้ำหนักความสำคัญร้อยละ 40.601 โดยการขายประกันภัยข้าวนาปีแบบดัชนีผลผลิตเขตพื้นที่คู่กับให้สินเชื่อ (วงเงินกู้) ให้ค่าอรรถประโยชน์สูงสุด คุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญเป็นลำดับสอง คือ คุณลักษณะวงเงินชดเชยสูงสุด มีค่าน้ำหนักความสำคัญร้อยละ 35.758 โดยวงเงินชดเชยสูงสุดที่ 1,700 บาท ให้ค่าอรรถประโยชน์สูงสุด คุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญเป็นลำดับสาม คือ คุณลักษณะความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ มีค่าน้ำหนักความสำคัญร้อยละ 13.600 โดยความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ ให้ค่าอรรถประโยชน์มากที่สุด และคุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย คือคุณลักษณะค่าเบี้ยประกันภัย มีค่าน้ำหนักความสำคัญร้อยละ 10.040 โดยค่าเบี้ยประกันภัยที่ 70 บาทต่อไร่ ให้ค่าอรรถประโยชน์สูงสุด (ตารางที่ 3)

สำหรับการพิจารณาค่าอรรถประโยชน์รวม พบว่า ชุดคุณลักษณะที่ 3 เป็นชุดคุณลักษณะที่ให้ค่าอรรถประโยชน์รวมสูงสุด มีรูปแบบของของผลิตภัณฑ์ประกันภัย คือ เป็นประกันภัยข้าวนาปีที่ขายควบคู่กับการให้สินเชื่อ (วงเงินกู้) โดยมีความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำของพื้นที่อยู่ที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ ค่าเบี้ยประกัน 88 บาทต่อไร่ และมีวงเงินชดเชยสูงสุดเมื่อเกิดความเสียหายที่ 1,700 บาทต่อไร่ สำหรับชุดคุณลักษณะที่มีค่าอรรถประโยชน์โดยรวมรองลงมาคือ ชุดคุณลักษณะที่ 12 และชุดคุณลักษณะที่ 2 มีค่าอรรถประโยชน์รวมเท่ากับ 8.024 และ 7.423 หน่วย ตามลำดับ ส่วนชุดคุณลักษณะที่ 7 มีค่าอรรถประโยชน์รวมต่ำสุด คือ 4.207 หน่วย

ตารางที่ 3 ค่าอรรถประโยชน์ และค่าน้ำหนัก ความสำคัญของคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีแบบดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่

คุณลักษณะ	ระดับของคุณลักษณะ	ค่าอรรถประโยชน์ ที่ได้จากแบบจำลอง	ค่าอรรถประโยชน์ที่ได้จาก คำนวณจากระดับคุณลักษณะ	ค่าน้ำหนักความสำคัญ (ร้อยละ)
รูปแบบการการขายประกันภัย	สินเชื่อ + ประกันภัยข้าวนาปี	0.801	0.801	40.601
	ปัจจัยการผลิต + ประกันภัยข้าวนาปี	-0.305	-0.305	
	ประกันชีวิต + ประกันภัยข้าวนาปี	-0.809	-0.809	
	ประกันภัยข้าวนาปี (ขายแบบเดี่ยว)	0.313	0.313	
ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ	ผลผลิตขั้นต่ำ 242 กิโลกรัม/ไร่	-0.213	-0.213	13.600
	ผลผลิตขั้นต่ำ 276 กิโลกรัม/ไร่	0.213	0.213	
ค่าเบี้ยประกัน	70 บาท/ไร่	-0.949	-0.949	10.040
	88 บาท/ไร่	-1.193	-1.193	
	100 บาท/ไร่	-1.356	-1.356	
วงเงินชดเชยสูงสุด	1200 บาท	5.444	5.444	35.758
	1500 บาท	6.806	6.806	
	1700 บาท	7.713	7.713	
ค่าคงที่			0.978	
Pearson's R = 0.983 Sig = 0.000, Kendall's tau = 0.939 Sig = 0.000				

อย่างไรก็ตามชุดคุณลักษณะที่ 3 ที่มีให้ค่าอรรถประโยชน์รวมสูงสุดนี้มีความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำที่สูง กล่าวคือ ง่ายต่อการได้รับเงินสินไหมทดแทน มีวงเงินชดเชยมาก แต่ค่าเบี้ยประกันยังน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเมื่อเทียบกับคุณลักษณะอื่น ดังนั้น ชุดคุณลักษณะที่น่าสนใจ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับชุดคุณลักษณะที่ 3 นี้ คือ ชุดคุณลักษณะที่ 6 เพราะเป็นชุดคุณลักษณะที่ให้ค่าอรรถประโยชน์โดยรวมค่อนข้างสูง เท่ากับ 7.243 หน่วย จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะที่ทั้ง 2 ชุด เหมือนกัน คือ ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ กับวงเงินชดเชยสูงสุด ส่วนคุณลักษณะที่ต่างกันคือ รูปแบบในการขายประกันภัย กับค่าเบี้ยประกันภัย ซึ่งคุณลักษณะด้านค่าเบี้ยประกันภัยที่ 100 บาทต่อไร่ เป็นค่าเบี้ยประกันภัยสูงสุดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ชุดคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ 6 สามารถเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ที่สามารถทดแทนชุดคุณลักษณะที่ 3 ที่มีให้ค่าอรรถประโยชน์สูงสุดได้

6. สรุป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่นต่อการทำประกันภัยข้าวนาปี และเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของประกันภัยข้าวนาปีที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2555/56 ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 246 ราย โดยเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีช่วงอายุที่ 51-60 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีสมาชิกครัวเรือนส่วนใหญ่ 4 คน รายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ 50,000-100,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินในการเพาะปลูกข้าวโดยเฉลี่ยแล้วมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวอยู่ที่ 18.4 ไร่ต่อครัวเรือน โดยภัยธรรมชาติที่เกษตรกรตัวอย่างประสบมากที่สุด และคาดว่าจะเกิดภัย คือ ภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ที่น่าสังเกตคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเตรียมพร้อมในการป้องกันภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามสำหรับเกษตรกรตัวอย่างกลุ่มที่มีการเตรียมการป้องกันภัยธรรมชาตินี้ส่วนใหญ่จะซื้อประกันภัยข้าวนาปีเป็นวิธีการป้องกันความเสี่ยง

สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปีจากเกษตรกรผู้ที่เคยซื้อประกันภัยข้าวนาปี พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อด้านต่างๆของโครงการประกันภัยข้าวนาปีทั้ง 17 ด้านนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยความคิดเห็นที่มีต่อด้านช่องทางในการซื้อขายประกันภัยข้าวนาปีในปัจจุบัน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมสูงสุด ซึ่งก็คือ ช่องทางในการซื้อขายผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรนั่นเอง

ผลการศึกษาคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปี ดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ทำให้ทราบคุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ 1) คุณลักษณะรูปแบบการขายประกันภัย 2) วงเงินชดเชยสูงสุด 3) ความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำ และ 4) คุณลักษณะค่าเบี้ยประกันภัย สำหรับการพิจารณาชุดลักษณะจากที่มีทั้งหมด 12 ชุด ทำให้ทราบว่า ชุดคุณลักษณะที่ 6 เป็นชุดคุณลักษณะที่ให้ค่าอรรถประโยชน์รวมสูง และมีความเป็นไปได้ในความเป็นจริง โดยมีรูปแบบของของผลิตภัณฑ์ประกันภัยดังนี้ เป็นประกันภัยข้าวนาปีที่ขายควบคู่กับการขายปัจจัยการผลิต มีระดับการคุ้มครองอยู่ที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ ค่าเบี้ยประกัน 100 บาทต่อไร่ และมีวงเงินชดเชยสูงสุดเมื่อเกิดความเสียหายที่ 1,700 บาทต่อไร่

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรประสบจริง กับการคาดการณ์ภัยธรรมชาติที่จะประสบในอนาคตมีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรประสบจริงเป็นอันดับที่สองคือ โรคระบาดและศัตรูพืช แต่ภัยธรรมชาติที่เกษตรกรคาดว่าจะประสบในอนาคตเป็นอันดับที่สองคือ อุทกภัย เป็นต้น ซึ่งทำให้เกษตรกรอาจจะตัดสินใจไม่ซื้อประกันภัยข้าวนาปี รวมถึงมีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการจัดการความเสี่ยงภัยธรรมชาติขึ้นพื้นฐานที่เหมาะสมด้วย ดังนั้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยธรรมชาติจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกษตรกรตัดสินใจว่าจะซื้อประกันภัยข้าวนาปี

นอกจากนี้แล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันสำหรับการเสี่ยงภัยทางธรรมชาติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการบรรเทาสาธารณภัยสามารถแนะนำ และสนับสนุนเกษตรกรในการเตรียมการป้องกันขึ้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยลดภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ช่วยเหลือเกษตรกรในเวลาที่เกิดภัยธรรมชาติลงได้ด้วย และจากการที่ธนาคารเพื่อเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรเป็นหน่วยงานที่เกษตรกรเชื่อถือทางด้านช่องทางการซื้อขายประกันภัยมากที่สุด ซึ่งนอกจากจะสามารถให้ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันภัยข้าวนาปี เพื่อเพิ่มความสนใจของเกษตรกรสำหรับการทำประกันภัยข้าวนาปีอนาคตแล้ว ยังสามารถเป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้เข้าใจแก่เกษตรกรในการป้องกันภัยธรรมชาติได้อีกด้วย

สำหรับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ที่เคยซื้อประกันภัยข้าวนาปีที่มีต่อโครงการประกันภัยข้าวนาปี ทำให้ทราบว่า ควรมีการปรับปรุงกระบวนการประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติที่มีต่อพื้นที่ทำการเกษตร กระบวนการจ่ายค่าสินไหมทดแทน และค่าสินไหมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น รวมทั้งควรมี

การพัฒนาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมีความสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะอาจจะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกรในอนาคตได้

ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยที่เกษตรกรให้ความสนใจมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์ประกันภัยข้าวนาปี ดัชนีผลผลิตแบบเขตพื้นที่ที่มีการขายควบคู่กับการให้สินเชื่อ มีความคุ้มครองผลผลิตขั้นต่ำที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ และมีวงเงินชดเชยสูงสุดที่ 1,700 บาทต่อไร่ ซึ่งรูปแบบการขายประกันภัยที่มีการขายควบคู่กับการให้สินเชื่อเป็นด้านที่ควรมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นจริงมากที่สุด เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นด้านที่ง่ายต่อการทำให้เป็นจริงได้ และส่วนด้านคุณลักษณะวงเงินชดเชยสูงสุดควรให้มีการครอบคลุมต้นทุนโดยเฉลี่ยในการเพาะปลูกข้าวของเกษตรกร

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความเหมาะสมในอนาคตอีก เมื่อมีผลิตภัณฑ์ประกันภัยให้เกษตรกรเปรียบเทียบมากขึ้น หรือเมื่อเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจกับผลิตภัณฑ์ประกันภัยต่างๆมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความเต็มใจจ่ายของเกษตรกรในพื้นที่ที่ศึกษาสำหรับผลิตภัณฑ์ประกันภัยในรูปแบบที่เกษตรกรนั้นความต้องการ
3. ด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาที่ในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษากรณีเฉพาะของเกษตรกรในจังหวัดขอนแก่นเพียงเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานประกันภัยทางการเกษตร. 2556. **ข้อมูลการประกันภัยข้าว ปี 2555**. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (อัครสำเนา).
- ฝ่ายกิจการนโยบายภาครัฐ. 2556. **ผลการดำเนินงานโครงการประกันภัยข้าว**. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (อัครสำเนา).
- ฝ่ายประสานงานการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **สรุปรายงานความเสียหายและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ปี 2548 - 2553** (Online). <http://www.plan.doe.go.th/NDRC/stat.html>, 1 สิงหาคม 2556.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าภายใน. 2556. **พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี ปี 2556 รายจังหวัด** (Online). http://gis.dit.go.th/gis56/agri/Report/rice_product.aspx, 18 สิงหาคม 2556.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. **ผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วมที่มีต่อเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2554** (Online). <http://www.oae.go.th/acoc/index.php/th/datashow/48>, 22 มิถุนายน 2556.
- Hudson Crop. 2013. **Yield Protection** (Online). http://www.hudsoncrop.com/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=89, 4 September 2013.
- Philippine Crop Insurance Corporation. Department of Agriculture. 2013. **CROP INSURANCE FOR RICE, General Information on the Rice Crop Insurance Program** (Online). <http://pcic.gov.ph/index.php/insurance-packages/rice-crop-insurance/>, 4 September 2013.
- Rain and Hail Insurance Society. 2013. **2013 Crop Insurance Update** (Online). www.rainhail.com/pdf_files/MKTG/MKTG_0123.pdf, 4 September 2013.
- World Bank. 2011a. **Weather Index Insurance for Agriculture: Guidance for Development Practitioners**. Washington, D.C., World Bank.
- _____. 2011b. **Enhancing Crop Insurance in India**. Washington, D.C., World Bank.

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Department of Agricultural and Resource Economics
Faculty of Economics, Kasetsart University
Chatujak Bangkok 10900 Thailand
Tel: (+66) 2942 8649 to 51
Fax: (+66) 2942 8047
E-mail : feco-are@ku.ac.th
www.agri.eco.ku.ac.th